

Lars Løkkes lidt for smarte topskat

Børsen den 22 september 2022

Forleden barslede Lars Løkke Rasmussens nye parti, Moderaterne, med et skatteudspil. Løkke selv kaldte det "totalt nyskabende" og hævdede, at det øger arbejdsudbuddet med 20.000 personer. En række af mine kolleger har dog kritiseret udspillet, der gør skattesystemet endnu mindre gennemskueligt for almindelige mennesker. Men kritikken bør ikke stoppe der.

Moderaternes forslag går kort fortalt ud på at fjerne topskatten og derefter indføre en såkaldt "lønsumsafgift" på 3,2 pct. på alle lønninger over den danske medianløn på 352.000 kroner. Der skal også indføres en negativ lønsumsafgift på -5,8 pct. på alle lønninger under 191.000 kr., et tiltag for at gavne lavtlønnede, og en slags top-topskat på de 5 pct. højeste indkomster. Den sidste skal implementeres ved at fjerne deres personfradrag.

Løkkes problem, som han enten ignorerer eller ikke forstår, kendes som en skats incidens: Hvem betaler i sidste ende skatten? For virksomheder er det ikke kun lønnen, men den samlede omkostning ved ansatte, der er relevant. Gør et politisk tiltag for eksempel ansatte 3,2 pct. dyrere for virksomheder, må enhver virksomhed i et konkurrencemarked sætte lønnen 3,2 pct. ned.

En lønsumsafgift er derfor i virkeligheden en ekstra skat, som de ansatte, ikke virksomheden, faktisk betaler. Der er med andre ord reelt tale om en meget uigennemskuelig tilbagevenden til et system med en mellemskat som i dag, en bundskat der er 5,8 pct. lavere, en topskat der er 3,2 pct. højere og med en langt lavere topskattegrænse end i dag samt en særlig straf på de bedst lønnede. Løkkes udspil er hverken nyskabende eller særligt begavet, hvis formålet ikke ligefrem er at skabe fiskal illusion - dvs. at skjule for borgerne, hvad de betaler.

Et helt særligt problem er, at Moderaternes udspil vil skabe ikke ét, men to punkter hvor kurven over den effektive skat knækker opad. I dag ligger knækket ved 525.500 kr., hvorefter man betaler 15 pct. topskat. En række studier viser, at topskatten her har destruktive økonomiske konsekvenser: Den reducerer arbejdsudbuddet, særligt for de mest produktive, og sænker iværksætteraktiviteten i samfundet og samfundets dynamik.

Om Moderaternes forslag afhjælper disse problemer ved at sænke den effektive topskat, men udbrede den til halvdelen af arbejdsmarkedet og kombinere med en ny top-topskat, er i bedste fald et åbent spørgsmål. Partiets egen vurdering af de 20.000 ekstra ansatte er allerede skudt ned af blandt andet Mads Lundby Hansen.

Derudover må man spørge, om ikke selve kompleksiteten i systemet vil have negative konsekvenser. Det centrale problem er de såkaldte transaktionsomkostninger, som et mere komplekst skattesystem pålægger borgere og virksomheder.

Løkkes nyskabelse ser også i det lys ud til at være et meget dyrt skridt tilbage mod 90'ernes skattestrukturens dårligdomme.

Christian Bjørnskov

